

УДК 37.064.1:373.2
ББК 51

Наталія Маковецька

ВЗАЄМОДІЯ ПЕДАГОГІВ І БАТЬКІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті висвітлюється тлумачення понять "взаємодія педагогів із батьками", "співробітницька взаємодія". Визначені етапи взаємодії педагогів і батьків в організації оздоровлення дітей дошкільного віку.

Ключові слова: взаємодія педагогів із батьками, співробітницька взаємодія, етапи взаємодії.

In the article the interpretation of notions is lighted "co-operation of teachers with parents", "co-operation employee". Certain stages of co-operation of teachers and parents in organization of making of children of preschool age healthy.

Key words: co-operation of teachers with parents, co-operation employee, stages of cooperation.

Постановка проблеми. Не викликає сумніву той факт, що підвищенню ефективності освітньо-оздоровчої роботи в дошкільному навчальному закладі сприяє об'єднання зусиль педагогів і батьків, створення особливої форми спілкування між ними. Проте батьки не завжди мають достатні знання й уміння щодо збереження і зміцнення здоров'я дітей. Вони зазнають труднощів, зумовлених такими причинами: незнанням вікових особливостей дітей і невмінням урахувувати індивідуальні особливості; неправильно обраним авторитарним стилем спілкування з дитиною; недостатнім володінням методами і прийомами оздоровлення дітей; невмінням виконувати оздоровчі вправи із застосуванням ігрових прийомів тощо. Саме тому робота з родиною – важливий напрямок діяльності педагогічного колективу дошкільного навчального закладу.

Мета роботи. Висвітлення мети і змісту кожного з етапів співробітницької взаємодії педагогів і батьків в організації оздоровлення дітей дошкільного віку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Слід зазначити, що власне термін "робота з родиною" фіксує безпосередньо факт діяльності педагога, але не розкриває змістовної характеристики такої роботи. Аналіз змістовної складової виховної роботи, яку здійснює педагог у цьому напрямку, на нашу думку, доцільно було б назвати "взаємодія з родиною вихованців". Під час організації цієї взаємодії педагогами мають бути враховані такі фактори: хто вступає у взаємодію; з якою метою здійснюється взаємодія; де, в яких умовах вона реалізується; за допомогою яких засобів, методів і форм здійснюється взаємодія.

Категорія "взаємодія" всі частіше використовується в психолого-педагогічній літературі. Зміст цього поняття можна визначити як встановлення міжсуб'єктного, міжособистісного, взаємо узгодженого спілкування. Педагогічний словник визначає взаємодію як "процес безпосереднього або опосередкованого впливу об'єктів (суб'єктів) один на одного, що породжує їхню взаємну зумовленість і зв'язок" [4]. У такій взаємодії всі учасники виступають як рівноправні партнери. Мета такої взаємодії – встановлення особистісного взаєморозуміння з певних проблем.

Взаємодія починається зі спілкування, що, у ході свого розвитку, виходить на діяльнісний рівень, стаючи взаємодією. Отже, взаємодію можна розглядати як

систему взаємоузгоджених дій суб'єктів спілкування. На наш погляд, категорію "взаємодія" доцільно розглядати як категорію міжособистісну, особливий вид спілкування, в якому активну позицію посідають усі її учасники – педагог, батьки, дитина. Через систему, що вибудовують взаємоузгоджені дії, і забезпечується взаємоприйнятний результат. Під час організації спілкування з родинами вихованців педагогами повинна враховуватися поетапність вирішення завдань взаємодії, що передбачає: досягнення взаєморозуміння на рівні взаємодії між родинами вихованців і педагогами; спільне вибудовування дій, орієнтованих на оздоровлення дитини. Взаємини між родинами вихованців, педагогом і дітьми – це найважливіший компонент взаємодії [2].

Взаємодія педагогічного колективу дошкільного навчального закладу з батьками має відповідати таким загальним вимогам: процес взаємодії має бути організований з урахуванням конституційних прав дитини і інтересів родини; процес взаємодії має бути цілісним, керованим, таким, що враховує рівною мірою потреби дошкільного навчального закладу і родини; технології і методи взаємодії мають носити особистісно орієнтований характер; модель взаємодії дошкільного навчального закладу з родиною має бути теоретично обгрунтована і відповідати вимогам результативності і відтворюваності [1].

Еталонним зразком досягнутих взаємин є "співробітницька взаємодія". Цей рівень взаємин характеризується такими параметрами: відкритим характером спілкування, підтвердженням готовністю взаємодіючих сторін до відкритого обговорення певних проблем; прагненням визначати найбільш доцільні шляхи оздоровлення дитини; тристоронньою суб'єктною позицією всіх учасників цілісного оздоровлювального процесу: педагог – родина – дитина; діяльнісно-практичною спрямованістю на своєчасне вирішення проблем, що виникають у процесі спільної діяльності [3].

Результати власних досліджень. Налагодження взаємодії педагогічного колективу дошкільного навчального закладу з батьками вирішувалося нами у декілька етапів. Розглянемо їх більш докладно.

Перший – інформаційно-аналітичний етап. Мета: збирання й аналіз відомостей про батьків і дітей, а також з'ясування готовності сім'ї відповісти на запитання педагогів дошкільного навчального закладу. Методи роботи: опитування, анкетування, відвідування, спостереження тощо.

Завданнями інформаційно-аналітичного етапу було встановлення довірливих стосунків з батьками з перспективою на співробітництво, ознайомлення з умовами життя й оздоровлення дитини в сім'ї. На цьому етапі педагоги намагалися встановити контакт з кожною дитиною, її батьками, урізноманітнити спільну діяльність і спілкування. Неабиякого значення тут набував професіоналізм педагога – вміння спілкуватися з батьками, викликати в них довіру, проявляти тактовність у питаннях складних сімейних стосунків.

На цьому етапі неабиякого значення набувала взаємодія з батьками під час вступу дитини до дошкільного навчального закладу. Письмових формами взаємодії була така наочна інформація: візитна картка дошкільного навчального закладу; інформація про досягнення як усього педагогічного колективу, так і окремих його членів – дипломи, сертифікати; інформація про права й обов'язки батьків; графік роботи співробітників дошкільного навчального закладу як з дітьми, так і з батьками. Усною формою взаємодії педагогів з батьками, були бесіди, що супроводжувались екскурсіями дошкільним навчальним закладом.

Другий – навчальний етап. Мета: просвіта батьків, надання їм необхідної інформації з того чи іншого питання; організація продуктивного спілкування всіх учасників освітнього простору, тобто обмін думками, ідеями, почуттями. Методи роботи: консультування батьків, проведення батьківських зборів, конференцій для батьків, Днів відкритих дверей тощо.

Завданням навчального етапу було підвищення педагогічної культури батьків, поширення їхніх знань щодо важливості врахування індивідуально-типологічних особливостей дітей у процесі оздоровлення; надання інформації щодо урізноманітнення методів формування, зміцнення і збереження здоров'я дітей, особливостей застосування цих методів.

Третій – практичний етап. Мета: педагогічний супровід родини у питаннях організації оздоровлення дітей. Методи роботи: організація роботи батьківського комітету, попечительської ради, проведення спільних з батьками фізкультурних занять, дозвіль, розваг тощо.

Завдання практичного етапу – організація спільних заходів, спрямованих на оздоровлення дошкільників. В їх організації і проведенні брали участь як батьки, так і педагоги. Ефективність спільних заходів зумовлювалася, по-перше, ситуацією емоційного комфорту для дитини, створенням почуття захищеності й упевненості в собі; по-друге, реалізацією принципу врахування індивідуально-типологічних особливостей кожної дитини.

Четвертий – оцінно-контрольний етап. Мета: надання оцінки ефективності спільної роботи педагогічного колективу дошкільного навчального закладу і батьків у напрямі формування, зміцнення і збереження здоров'я дітей на засадах контролю стану їхнього здоров'я, рівня фізичного розвитку тощо. Методи роботи: опитування, аналіз показників у щоденниках здоров'я, аналіз даних експрес-діагностики, самоаналіз педагогами ефективності їхньої роботи.

Завдання оцінно-контрольного етапу – визначення ефективності реалізації означеної моделі взаємодії педагогів і батьків, з'ясування недоліків у роботі, визначення перспектив спільної діяльності на майбутнє.

Висновок.

Отже, однією з передумов успішної діяльності педагогічного колективу дошкільного навчального закладу, спрямованої на оздоровлення вихованців є систематична цілеспрямована співробітницька взаємодія з їхніми батьками.

Перспективи подальших досліджень – визначення найбільш оптимальних форм взаємодії педагогів і батьків під час організації оздоровлення дошкільників.

[Ал.] Алямовская В.Г. Современные подходы к оздоровлению детей в дошкольном образовательном учреждении. - Лекции 1-3.- М.: Педагогический университет "Первое сентября", 2005. - 82 с.

[Асм] Асмолов А.Г., Ягодин Г.А. Образование как расширение возможностей (от диагностики отбора – к диагностике развития) // Вопр. психологии.– 1992.– №1–2. – С. 6–13.

[Виз 1] Визитей Н.Н. Физическая культура личности (проблемы человеческой телесности: методические, социально-философские, педагогические аспекты). – Кишинев: Штиница, 1989. – 110 с.

[Пед 1] Педагогический энциклопедический словарь / Под ред. Б.М. Бим-Бад. – М.: Большая Российская энциклопедия, 2003. – 528 с.